

CENTAR ZA ISTRAŽIVANJE ETNICITETA

Petra Jovovića 8, 11080 Zemun; www.ercbgd.org; tel./fax 011 30 76 811; e-mail: bgderc@eunet.yu;

Beograd, 12. mart 2004.

Poštovani gospodine,

Pozivamo Vas da učestvujete u radu okruglog stola ***Promene i unapređenje izbornog sistema u Srbiji i delotvorno učešće predstavnika nacionalnih manjina u javnom životu***, koji Centar za istraživanje etniciteta organizuje u saradnji sa Ministarstvom za ljudska prava i nacionalne manjine Državne zajednice Srbija i Crna Gora i Friedrich Ebert Stiftung. Osnovna ideja rasprave na jednodnevnom okruglom stolu je da se u atmosferi pozitivnih promena koje su u vezi sa izborom narodnih poslanika pripadnika nacionalnih manjina usvojene u parlamentu Srbije počne rasprava i o drugim segmentima delotvornog učešća manjina u javnom životu.

Usvajanjem Zakon o izmenama i dopunama zakona o izboru narodnih poslanika omogućeno je pripadnicima nacionalnih manjina da na demokratski način biraju svoje predstavnike u parlament Srbije. Nakon donošenja Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina (2002), usvajanja Povelje o ljudskim i manjinskim pravima i građanskim slobodama (2003) i izbora Nacionalnih saveta nacionalnih manjina (2002-2003) ovo je još jedan korak ka potpunom uređenju ustavno-pravnog položaja nacionalnih manjina u našoj zemlji.

Međutim, polazeći od činjenica da je ovaj proces tek počeo, da je dinamičan i da se potpuno može ostvariti tek nakon usvajanja Ustava Srbije, *Centar za istraživanje etniciteta* je pokrenuo projekat čiji je cilj da sagleda aspekte promena i mesto delotvornog učešća nacionalnih manjina u javnom (političkom) životu u Srbiji i u Državnoj zajednici. U svetlu očekivanih promena ne bi trebalo da se stečena prava nacionalnih manjina ograničavaju, već naprotiv da budu unapređena i uklopljena u stabilan društveno-politički i ustavni kontekst. Ipak, još uvek su otvorena mnoga pitanja od kojih će zavisiti efektivno učešće predstavnika nacionalnih manjina u procesu odlučivanja. Od državnog ustrojstva, teritorijalno-administrativne podele zemlje, oblika vlasti i organizacije predstavničkih i izvršnih organa umnogome će zavisiti način učešća manjina u javnom životu, domašaji njihovog uticaja na lokalnom, regionalnom i centralnom nivou. U tom smislu, nedavne pogodnosti u vezi sa smanjivanjem izbornog cenzusa za pripadnike nacionalnih manjina ne moraju bitno unaprediti učešće manjinskih predstavnika u parlamentarnom životu. Analizom stanja u drugim državama u vezi sa učešćem nacionalnih manjina u javnom životu i sagledavanjem stanja i perspektiva ustavno-pravnih promena Centar nastoji da predoči moguća i za nacionalne manjine najcelishodnija rešenja.

Pored učešća u odlučivanju predstavnika nacionalnih manjina u Narodnoj skupštini, koje bi se, uz zadržavanje postojećih, stečenih prava, takođe moglo unaprediti, delotvorno učešće nacionalnih manjina podrazumeva:

- Učešće predstavnika nacionalnih manjina u ostalim predstavničkim telima – jedinicama lokalne samouprave u kojima su problemi u vezi sa delotvornim uticajem manjina različiti i zavise od homogenosti, broja pripadnika manjina i broja manjinskih zajednica, političke organizovanosti manjinske zajednice, odnosa sa većinskim stanovništvom i drugo.
- Učešće pripadnika nacionalnih manjina u regionalnim predstavničkim telima
- Učešće predstavnika nacionalnih manjina u Parlamentu Državne zajednice
- Učešće predstavnika nacionalnih manjina u izvršnim vlastima na svim nivoima političko-teritorijalnog ustrojstva zemlje
- Učešće predstavnika nacionalnih manjina u radu sudova

- Unapređivanje izbora Nacionalnih saveta nacionalnih manjina

Najzad pored ovih pitanja otvoreno je i pitanje učešća državljana Srbije čije prebivalište nije na teritoriji Srbije u političkom životu zemlje. Pored pitanja u vezi sa interesima autohtone i alohtone dijasporu u vezi sa učešćem u političkom životu u matrici otvorena su i pitanja sticanja državljanstva i prava na državljanstvo. Ukoliko bi se rešavanju ovog pitanja pristupilo bez usvajanja odgovarajućih korektivnih mehanizama moglo bi se dogoditi da se proces jačanja demokratskih procesa u Srbiji uspori.

Rasprava na okruglom stolu je početak projekta koji Centar nastoji da realizuje, a koji se odnosi na predočavanje mogućih i za nacionalne manjine najcelishodnijih rešenja u vezi sa delotvornim učešćem u javnom životu. Tokom rada okruglog stola formiraće se mreža u okviru koje će se otvoriti stalna, otvorena komunikacija između manjinskih organizacija i institucija, javne uprave, međunarodnih, stručnih, nevladinih organizacija koji bi tokom trajanja projekta uticali na njegov rad i moguća rešenja.

Uvodna izlaganja kojim bi trebalo da se inicira diskusija podneće:

- gospodin Rasim Ljajić, Ministar za ljudska prava i nacionalne manjine u Savetu ministara državne zajednice Srbija i Crna Gora
- predstavnik OEBS
- prof. dr Vučina Vasović, Centar za istraživanje etniciteta
- prof. dr Vojislav Stanovčić, Centar za istraživanje etniciteta
- mr Goran Bašić, Centar za istraživanje etniciteta

Okrugli sto će biti održan na Pravnom fakultetu u Beogradu (Sala u Aneksu) 2. aprila 2004. godine sa početkom u 10.00 sati. Predviđeno je da se radi u dve sesije: od 10. do 13.00 sati i od 15.00 do 17.30 sati. Učesnici skupa će dobiti odgovarajuće materijale, a organizatori učesnicima okruglog stola pokrivaju putne troškove (za refundaciju troškova potrebno je priložiti voznu, autobusku kartu ili račun za gorivo u vrednosti koja se odnosi na pređenu kilometražu pomnoženu sa 5 din), kao i troškove noćenja 1. aprila u hotelu *Excelsior*, (Kneza Miloša 5, tel: 011 3231-381) za učesnike čije je prebivalište udaljeno od Beograda najmanje 150 km. Molimo da svoje, ili učešće predstavnika Vaše organizacije potvrdite tako što ćete poslati popunjenu prijavu koja je u prilogu pisma.

Sva ostala obaveštenja možete dobiti u Centru ili na telefon 064 130 65 44.

S poštovanjem,

Predsednik upravnog odbora Centra
mr Goran Bašić

